

Передплата

«РУСЛАНА» вносить:
в Австрії:

за цілий рік 20 кор.
в пів року 10 кор.
на чверть року 5 кор.
за місяць 1/70 кор.

За границею:

цілий рік 16 рублів
або 36 франків
на пів року 8 рублів
або 18 франків

Поодинокі числа по 10 сот.

РУСЛАНА

«Вареш ми очі і душу ми вареш: а не возьмеш милої і віри не возьмеш,
бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Пашкевича.

Виходить у Львові що дня
крім неділь і руских свят
о 5¹/₂ год. пополудни.

Редакция, адміністрація і
експедиція «Руслана» під
ч. 1. пл. Дамбровського (Хорун-
щини). Експедиція місцеві
в Агенції Соколовського в
пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише
на попереднє застереженє.—
Рекламації неопечатані
вільні від порта.— Оголо-
шеня звичайні приймають
ся по ціні 20 с. від стріч-
ки, а в «Надісланім» 40 с.
від стрічки. Подяки і при-
ватні донесеня по 30 сот.
від стрічки.

Справа укр.-руського університету у Львові.

(Конець).

Ми навели поіменно всіх тих кандидатів на рускі доцентури, котрі пішли першим шляхом, на який вказував міністер Гартель і п. Ол. Барвіньскій, шлях наукового підготовлення, а хоч не всі вчислені кандидати пройшли до кінця сей шлях і лише чотирох з них добило ся до витиченої собі мети, всеж таки не можемо набрати переконання, щоби они не мали «для нашого національного життя ніякої вартости, хиба in minus», як се думає п. Лозинський. Навпаки певні, що як би они дальше трудили ся в тім напрямі і витривали на раз вибраній дорозі, то на тім лише могла би зискати руска наука і справа заснованя укр. руского університету значно посунула би ся вперед.

Вправді п. Лозинський впевняє, що «відмова українським жаданям в університетській справі з боку правительства спричинена не браком українських учительських сил, тільки чисто національно-політичними мотивами», алеж п. Лозинський не навів на се ніяких певних даних. Не перечимо і се загально відомо, що львівський університет (польські професори) настроєний вельми неприхильно супроти

всїяких домагань руских кандидатів на доцентури, що сей настрої особливо від часу т. зв. сецесії, пригоди з проф. Фиялком і барикад ще більше заострив ся, одначе п. Лозинський не вказав тих укр. учительських сил при-спосіблених на рускі катедри. Коли у нас в дневниках або на вічах заговорено про обсади руских катедр університетських, то окрім д-ра Зобкова втягано в рахубу професорів Горбачевського і Пулюя з Праги, про котрих нам на певно відомо, що они до Львова не пішли би і не покинулиб своїх дуже добрих становищ в Празі. Указувано крім того на учительські сили закордонні-українські а з галицьких якось не називано вразно нікого. Алеж тимчасом Українці також думають про українські катедри в Києві, Харкові та Одесі і тих, на котрих у нас числено, бажають задержати на свої катедри. Так н. пр. недавно «Кіев. Рѣчь» пише навіть про покликанє проф. Грушівського зі Львова, про Кримського, Вовка, Русова, Бфименкова, Грінченка і др. Франка. Видно, що й там не добачили між нашими людьми готових на професорські катедри.

Се здаєть ся, повинно таки присмирити наші національні гордоці і чванливість і довести до пізнаня, що таки у нас тих учительських сил готових нема і що доперва треба їх підготовити науковою працею, а до того як раз нема иншої дороги лише та, на яку вказував міністер Гартель і п. Барвіньскій —

дорога наукової праці пильної витривалої і поважної.

Одначе п. Лозинський і як він каже та колективна одиниця, укр. академ. молодіж, не піде тим шляхом, бо дай ще не тепер... значить, она думає і сподіває ся здобути укр. руский університет а бодай утравізацію вступуючого другим шляхом і п. Лозинський вказує тут на боротьбу о ческий університет в Празі і на італійский в Тиролю й Істриї. Ми вже в горі вказали помилку п. Лозинського що до ческого університету в Празі. Але й приклад боротьби про італійский університет вказаний дуже нещасливо п. Лозинським для наслідования укр. рускій молодіжи. О що бо розходило ся в Інсбруку? Міністерство заснувало при німецькім відділі правничім в Інсбруку рівнорядні катедри італійські. Німецькі загорільці не допустили до того, підняли бучу, понизили наряди шкільні і правительство підлягаючи тевтонському теророви знесло італійські катедри. Обіцувало відтак заснувати італійский віділ правничий в Ровередо, Італійці домагали ся в Триесті, чому знов опирають ся Хорвати і Словінці і Бог зна, коли і де Італійці діждуть ся свого університету, хоч мають не лише слухачів, але й професорів. Ся подія може отже хиба служити доказом, як можна ударемнити, але не заснувати університет. П. Лозинський признає, що в нарадах молодіжи над університетскою справою сего літа прояви-

Дума

про битву під Високим Замком.

(Конець).

Третій промовляв іменем селян майор Гурра. Він казав, ще селяни, не менше як святиці, прислужували ся святій Русі. У селян за остатних 50 літ тільки й журби було, якби то число 15 мільонів Русинів з 1848 року піднести на 30 мільонів. І се справді селянам повело ся; за пів сотні літ є їх два рази більше. Правда, що за те тепер два рази менше є що їсти; алеж бо тепер і не їдять люди стілько, що перше; помалу відвикли, а 30 мільонів народу таки є!

Тисячі селян з обох бригад одобрили промову майора криком: «Гурра! за 50 літ буде нас 60 мільонів! Ми вже постарємо ся!»

Досі ішло все гладко і без пригоди. Одушевлене у всіх зросло до безконечности. Ніхто й не підозрівав, що ся гарна парада стала ворогові кісткою в горлі. Мав ще промовляти іменем галицько-руської молодіжи капраль Штокало з другої бригади, молодець

з незвичайними способностями до язиків, яких знав кілька, хоч говорив усіма з галицька. Всі дивились на нього, як на будучого дивізіонера. Повитавши воєнні традиції своєї бригади, він одушевляв ся своїми полковниками і генералами і, піврваний величавою хвилею, крикнув: «За нами вся молодіж!»

Отут саме і відозвали ся у громаді молоді голоси: «Брешеш! брешеш!» Усі офіцери позривали ся із своїх місць, дивуючись, хто так псує цілу параду і не вірить їх страгичним здібностям. Вони саме, скільки могли, надули ся, щоби «нарид» бачив, які вони поважні воїтники і батьки Русі і вони саме ждали, що за прикладом Штокала вся молодіж без виїмки поклонить ся їм і подякує за такий нечуваний зріст Русі та перед лицем цїкого світа присягне, дбати за прикладом батьків зі всіх сил о дальший зріст, — тимчасом вони кричать як навіжені:

Полковник Мончоловський зірвав ся, як опарений, і з цілим полком напав на молодих. «Кух! бийте радикалів! бийте соціялістів! Се паничі, що хочуть повернути панщину! Злодії!» Такі страшні крики залунали під Високим Замком — і почала ся нерівна битва. Молодих було лише кількадесят, вони ніяк не могли устояти перед тисячами, отже

почали відходити, співаючи «Ще не вмерла Україна!» А старі батьки наломали собі грубих соснових дручків з огорожі і давай гнати молодих по головах, плечах, руках та ногах. Полила ся кров по жовтім піску, молоді козарлюги одні попадали поранені, а другі потїкали. На тім і скінчила ся битва і парада.

Коли порівнати сей переказ з нашою ду-

мою, можна майже бути певним, що їх основа та сама. Поминувши вніші подібні натяки, особливо згадка про наше національне оружє — дручки і в думі і в переказі дуже характеристична, — відко одно жерело повставя їх, а тим жерелом є дручки, або як у думі гарно сказано: «Кіле соснове та прездрове, дручки-бучки, збруя староруськая».

Подаю і думу і переказ до прилюдної відомости в тій надії, що учені люди оброблять їх так, як то вони знають, широко і з ріжними мотивами. Я в їх ремесло не мішаю ся; від себе лише висказую ще втіху, що найшла ся дума чисто галицька, бо, о скільки памятаю, в жадній українській думі колами нікого не бють.

да ся нерішучість, шукане нових доріг та непевність, чи йти ними і для того зїзд ухвалив резолюцію, якою „висказує укр. студентам львівського університету своє признанє за їх боротьбу о здійсненє постулату самостійного укр. університету у Львові та взиває їх, аби в найближнім часі ще з більшою енергією як доси повели акцію в раз прийнятїм напрямі“. Шож се значить? П. Лозинський натякає про „інцидент із ректором Фиялком і лютові барикади“ і задає питанє, чи рускі студенти зможуть „зважити ся на сей другий шлях і чи здібні доконати відразу чогось грандіозного, що заїмпонувало би й залякало тих, проти кого було звернене?“

Шож думав тут п. Лозинський, чи бровніґами чи бомбами здобути укр. руский університет?! На се він не дав доказу, що вислід буде корисний, а приклад інсбруцкый нічого не доказує. Отже лише обернути ту енергію на строгу наукову працю, а она певно більше заїмпонує, як ті грандіозні події!

3 подорожи до св. Землі.

(Дальше).

Яффа 21. IX. 1906.

В пятницю 21. вересня раненько, коли еще ціле місто спало на добре, всі три приючи ясніли ярким сьвітлом. Рускі паломники вибирали ся в дорогу з поворотом, щоби еще перед сходом сонця станути на двірці залїзниці. Не мож було навіть думати о якїмсь походї, тільки всі з одного приюта ішли разом держачи ся головних улиць, щоби в темряві еще де не заблукати ся.

На двірці зійшли ся знова всі, бо через 8 днів в Єрусалимі кожда група мала свою власну програму, так що групи не сходили ся з собою, а дехто не бачив зовсім других груп через весь той час. Горби при двірці обсіли Араби і приглядали ся нашому повороту. Тут явив ся австрійский консуль, щоби нас попрацати.

Трема поїздами як передше вертали ми до Яффи. Кождий сїдав, де лиш було місце в вагонах і не зважав на клясу. Одні змучені, невиспані, докінчували свою дрімку, а другі обмінювали ся вражіннями з послїдних днів.

Подорож залїзницею відбувала ся досьвіта, коли сильна роса не всїпла еще випарувати, для того всі рослини виглядали живїйші, більше зелені, земля і камінь темнїйші. Фіґові, цитринові, помаранчеві і оливні дерева та виноград пересували ся близько наших вікон, а ніхто навіть не пробував їх досягнути, як то було передше, непривітні дикі скали майже вже не займали нікого, бо кождий вже хотїв, як найскорше дістати ся на корабель, а відтак до вітчизни. Всюда добре, а в дома найлучше, повторювали паломники. На перестанках і двірцях не висїдають вже так як передше, та не пхають ся за водою, видно або утомлені або вже привычали ся до того рода подорожи. Дперва на рівнині саронській оживив ся поїзд, коли від сторони моря

показала ся мана «фата морґана». Сонце вже добре грїло. Над зеленю жидівскої школи рільничої Мінвеч-Ізраель, яку засновано в 1870 р. і дальше на полудне, що хвиля показувала ся довга темно синя смуга мор море, то знова зникала. Явище се тревало яких пять мінут.

Всі ладять ся, бо вже Яффа, — конець св. Землі. Поїзд заїхав на дворець, де вже стояв инший поїзд повний французских паломників. Між ними переважали чорні раси сьвященничі. Якийсь час приглядали ся полонники собі взаїмно, а наші триметрові листя пальмові звертали їх особлившу увагу. Коли поїзд рушив крякали Французи «vive l'Autriche», а наші «vive la France».

Тут пригадав мені Араб, залїзничий урядник, свої попередні запросини, щоби я поступив до єго дому. Хоч як я рад був пізнати жите домашне образованого Араба, єго родичів і сестри, та на жаль управа паломництва кликала до поспіху, бо корабель сейчас відїжджає. Тов «сей час» тревало еще більше як годину, а декотрі навіть за той час скупали ся на березі моря. Купіль морску на березі моря відраджувано, бо коли перед трема літами пійши тут два Францішкани купати ся, а один з них відїшов від берега троха дальше, щез без слїду в філях морских. Єго мав обмотати своїми довгими раменами морский поліц і затагнути в глибину.

(Дальше буде).

Що се: полеміка чи політика?

Штубаками були і відай остануть на дальше автори вступних, полемічних статей «Дїла». Навіть не можна назвати полемікою того, що ся часопись містить на чолї свого видавництва. Се тільки крутїйство і штубацкі вигадки. Передовсім замість говорити про обструкцію руского клубу, чи про виборчу реформу, ні з того, ні з сего «Дїло» спрягло «Руслана» з «Галічанїном», щоби дати упуст своїй штубацкїй лайцї, полягаючїй на прїзвищах, калюмнїї, інсинуациях та простацких виразах. Не нам «ставати на прю» з такими героями, тому представимо їм як і перше, власні словеса «Дїла», найприглянуть ся своїй стати, як у зеркалі:

Вчера читали ми в «Дїлі» адмонїцію віденьского кореспондента Н.:

«Тепер хотїв би я лиш на одно звернути увагу наших редакций (чит. Дїла) і наших людей (чит. єго редакторів) а іменно, щоби були осторожнїйші з уживанєм слів «зрадник, зрада» і «хрунь, хрунївство». Як буде ся занадто синати словами «зрада, хрунївство», то доведе ся лише до того, що ті слова стратять своє крайно соромне значїне, затре ся ріжниця межи ними а иншими хибними чи шкідливими дїлами і намножить ся правдивих зрадників та хрунїв...»

А нинї пише «Дїло» з наївностю недовареного гімназияста:

«Бідному «Русланцеві» не може ніяк помістити ся в голові, що поважна часопись не лише може, але навіть і повинна держати ся культурної засади «audiatur et altera

pars» та що поміщенє такоґо виправдуючого (!) письма єсть не упокоренєм часописи, але якраз єї моральним сукцесом (!!) вказуючим, що послї почувують потребу оправдати ся (!!!) перед судом опїнії. Ми віримо, що для «Руслана» се може бути дивним, бо єму таке не лучає ся (капітальне, що?!). Се вже вступає рішучо в область гумористики!

Вчера писало «Дїло» в справозданю з віча в Рогатинї: «Неприємним діссансом був факт, що президия віча вважала ся спонуканою аж двічі відібрати голос п. Петрицкому тому, що п. Петрицкий звернув ся з безпощадною критикою против руского клубу. Можна вважати, що таке «нищенє» усіх послів без розбору єсть неполітичним і нетактичним, бо сіє серед народу зневіру у всяких послів, — але свобода слова повинна на наших вічах безусловно найти повне применєне, бож ми самі о ту свободу боремо ся. П. Петрицкого належало допустити до голосу, хочби якраз тому, аби опісля виказати вічевикам, що не можна справи брати так «просто з моста», як єї бере п. Петрицкий. Інцидент з п. Петрицким попусував настрїй віча більше, ніж були би попусували безкритичні виводи п. Петрицкого».

А нинї «Дїло» з погордою обидженого мавстату голосить: «Очевидно, «Русланови» здає ся, що він переконає публику, пишучи, будьто «Дїло» пішло «до Каносси» і твердить з упертостію маняка, що оно свого становиска не змінило, бо — як оно висказує ся своїм цвітїстим стилєм: «Справді, треба бездонної перфїдїї і цинїчного числення на несьвідомість читачів, або так само бездонної глупоти, аби вмовляти в других, що різкий протест «Народного Комїтету» дезавує неменше різке становище «Дїла».

Але ціла справа ще яркїйше представить ся, коли пригадаємо, що протест «Народного Комїтету» підписаний членом редакції «Дїла» п. Цегельским яко секретаром, а той сам п. Цегельский реферував про виборчу реформу і становиско руского клубу в цілком відмінний спосіб від п. Петрицкого, а як «Гайдамаки» засьвідчують: «В рефератї «пливав» він по всіх берїжках, тільки до середини не пустив ся, бо народна управа (чит. народний комїтет) мабуть приказала, щоби народови всьої правди не розповідати, аби він зовсім не упав на дусї і не знеохотив ся до дальшої борби».

На основі «автентичних» інформацій п. Яворского назвало „Дїло“ цілу політику руского клубу хрунївскою, а послів в тім клубі злучених народними зрадниками (очевидно з виїмкою п. Яворского яко одинокого патентованого патриота і політика). Колиж в тім самім дусї критикував руску політику Королюк на вічу в Станиславові, назвало „Дїло“ виступ Королюка хрунївским, значить, оно змінило свій погляд і згоджувало ся там вже з о. Барішем, Гуриком ітд. а те саме „Дїло“ замістило звіт з брїдского віча, де руским послам висловлено за їх політику недовіре! Чиж се не послїдовно?! Нехайже тут люди будуть мудрі, яка політика добра!

Бути може, що се після поняття редакції „Діла“ „право великої часописи“, однак тоді она стає силувачкою, до якої без розбору кожний харкне то, що єму слина нанесе.

Що на таке виходить, сего доказом ціла стаття »Extrema se sangunt«, про яку сам автор видає при кінці ось який осуд. »Ми були би в клопоті, коли би нам прийшло сказати, що більше спрягає до купи колегів із »Руслана« і »Галичанина«, чи спільне мамелюцтво, чи безцеремонна лживість, чи може яка инша прикмета?... В кождім разі: Extrema se tangunt... »Оже звінкий парадокс стає достаточною причиною для редакції »Діла«, щоби спрягнути до купи »колегів«, з котрими оно само не раз кокетувало, а з якими »Руслан« ніколи і в нічім не мав нічо спільного!

Чиж маємо по тім всім єще виказувати, як брехливим і низьким є твердження, що »Руслан« служить тільки личним інтересам п. Барвіньского та що змагає до політики небудження і заколисування енергії народних мас. Пос. Барвіньский своєю невсипущою працею і консеквентною дорогою досить вже придбав для загалу і здобув для себе самого, щоби потребував »Руслана« для своїх личних інтересів, але фактом є, що молоді штребери, які в виду прибільшення числа мандатів і безпосередного голосованя, хотіли би зробити кар'єру на політиці, надуживають »Діла« до своїх личних інтересів. Се не лайка, ані притик, а прямо сконстантоване факту на підставі повисше наведених непослідовностей і промахів редакції, які не можливо булоб сповнити одному чоловікови, в такім короткім часі, перенятому ідеєю статочного кермованя загальної опінії.

3 державної ради.

Вчера приступила палата послів до подрібної дискусії над §§. 1—6, які постановляють число мандатів для поодиноких країв. По промові референта підпирали справоздавці внесенє меншости, а відтак пос. Хоц обговорював своє внесенє за знесенєм палати послів. Пос. Стажинський жадає для Галичини 114 мандатів замість ухвалених комісією 106, тимбільше, що ся зміна принесе користь так Полякам, як і Русинам. Пос. Гломбінський промовляє за польским мандатом з Буковини, а також в заступстві пос. Грубого, за утворенєм нового славянського мандату. Пос. Сobotка жадає допущєня жєнщин до голосованя.

Промовляє єще пос. Барталі, Міхейда, Штраухер за жидівским мандатом для Чернівців, Біянків, Штернбах і Богосевич, який за ухваленє польского мандату для Буковини внїс прибільшенє одного румунсько-німецкого мандату і одного німецкого для долишної Австрії. Внесенє п. Богосевича найшло підперть, а по промові пос. Пахера, який жадав переміни палати панів на палату станів, замкнено дискусію і вибрано генеральними бесідниками про пос. Еленбогена, contra пос. Бендля. Пос. Еленбоген виступив против внесеня пос. Богосевича, яке поспувало би цілу геометрию виборчу і для

добра реформи закінчує свою бесіду як найскорше. На сім замкнено дискусію.

По відчитаню внесень та інтерпеляцій замкнено засіданє. Слїдуюче нинї рано.

Н О В І Н К И.

— **Калєндар.** В четвер: руско-кат. Акиндина, П. Г. вм.; римо-кат. Леопольда. — В пятницу: руско-кат. Айтала, Йосифа; римо-кат. Отмара, Едмунда.

— **Засіданє виділу Тов-а ім. Котляревского у Львові** відбуде ся в четвер дня 15. с. м. о 7. год. вечером в льокалі „Рускої Бєсїди“. Пп. виділових просить ся рішучо явити ся на засіданю, на яким має ся рішити кілька важних справ.

— **Вечерниці з танцями,** остатні сих мясниць, устроює львівський „Сокіл“ в суботу дня 17. с. м.

— **Віче** в справі виборчої реформи буде дня 18. с. м. о 12. год. в Пістиня (коло Косова).

— **Вісти з закорд. України.** Брак землі однаково доскулює нашим селянам чи за кордоном чи тут. Осє що пишуть до „Р. Кр.“ з Катеринославщина, де колись стелились безмежні степи без властателя: Літ з 20 тому назад катеринославські степи були вкриті ковилою й густою високою тирсою, а тепер сих рослин не знайдеш і на показ, бо всі степи, як окремих власників, так і казенні, розорані під посів хліба. Перше було наші селяни кохали ся в скотині, мало сіяли хліба. Було викохає парудві волів, продасть — і є на ріжні оплатки та щоб купити дешо необхідне, а хліба вродить, то з одної, двох десятин — досить. І жили селяни спокійно, а тепер все змінило ся: потреби народу вже не ті, що були, — вже не хоче селянин ходити у вибіїці та домоуканій сорочці, не хоче й свити з товстого саморобного сукна надіти, а робить все се з купованого. Тай не диво, бо перше як вільно було, то й льони та коноплі родили, можна було й овець чимало держати, а тепер усе се минуло ся. Селяни крім сьвятого хліба, пшевиці та ячменю, нічого не знають, з сего вони тільки й живуть. Нищать ся разом з тим і народні духовні потреби. Як би селянам було вільніше на землі, вониб вільніше здобували собі спосіб для вдоволення ріжних духовних потреб. Тепер болячка селяньского життя дуже вже розятрили ся і не дають спокою. Люди дуже озлили ся через сучасне безладє, і дику сваволю доглядачів нашого життя. Озлили ся хлібороби й на власників землі за те, що їм, селянам, дуже скрутно приходиться боротись з нестачею землі, трудно платить ріжні великі новинности, а ще труднійше найматя у моміщика за дуже високу ціну землю для посїва. Адже у нас треба платять 18 або 20 карб. за десятину (около 2 морги) на один рік! Отут і криєть ся все зло. Були трохи вгамувались хлібороби, коли зібралась, та їтнувала державна дума, мали деяку надію. Тепер лихо знов почало ятритись із мїцних селяньских терпеливих трудєй, почали ся знов ріжні події, розрухи, злодійства й т. п. Купна продажі землі у нас нема. В Павлоградскім повіті, як відомо з газет, князь Щербатов об'явив у продаж свою землю, 18.783 дес. Селяни бувші єго крепаки, телєр великі харлаки, просили князя продати їм землю не дорожше 150 р. але їхнє проханє осталоє без уваги: об'явлено у продаж землю від 170 до 270 р. за дес. А се звичайно, ціна висока і нема кому селянам порадити, аби вони не випустили з рук землі Щербатова.

В київскім університеті відбули ся мимо заборони губернатора оводі великі збори студентів при участі яких 1500 осіб. Ректор вїзав студентів, аби розійшли ся, але єго не послухано. Задля того сенат замкнув університет на необмежений час.

— **3 Товариства „Основа“** слух. політехніки у Львові. На загальних зборах, які відбули ся на політехніці дня 8. с. м. 1906 вибрано

слїдуючий виділ: голова Бронислав Бурбела, містоголова Стефан Миронович, секретар Василь Рижевский, скарбник Стефан Заячківский, бібліотекар Остап Левицкий, виділові: Олександр Гладішовский, Петро Яремкевич Тит Білянкевич і Вячеслав Васілевский; два містовиділові: Йосафат Купльовский і Вікентий Дудар. До місії контрольної увійшли: Роман Януш, Адольф Подлевский і Іван Сьвірский.

— **Іменованє.** Міністерство торгівлі іменуєвало ївж. Юстина Мариняка елєзом будівництва в технічній службі гал. дирекції почт і телеграфів.

— **Ріжні вісти.** Вибори до повітової ради в Городку відбудуть ся дня 12. грудня з сільських громад (12 членів), дня 13. грудня з міських громад (6 членів), а 14. грудня з більшої посїлости (8 чл.).

В краєвім варстаті для виробу забавок в Яворові є ще кілька вільних місць. Кандидати можуть мати ціле удержанє в бурєї за 5 — 10 К в перших шістьох місяцях. В дальших місяцях удержанє даром а пильнішим ученикам заряд школи доплачує.

Передвиборчі заг. збори »Акад. Громади« будуть в Ш. салі університету дня 18. с. м. о 3. год.

Управляючий совіт »Народної Торгівлі« уконституував ся, вибираючи председателем д-ра Щасного Сельского, а єго заступником ради. Юліяна Січиньского.

— **Італійці на фармах в Бразилії.** Не лише наших Русинів вербували до Бразилії. Було таке і з Італійцями. 1904 року жило в Бразилії ні більше ні менше лиш 1,110.000 Італійців, з того 650.000 в провінції Sao Paulo, на північ від Парани, де знов найбільше Русинів осіло. Доля італійских фармерских робітників в Sao Paulo, як пише Università Popolare (часопись що виходить в Мантуї), нічим не ріжнить ся від неволі. Після приїзду до Бразилії розділяють їх на фарми, де мусять працювати по 12 до 14 годив денно. Іда лиха, нездорова і за мало єї дають. Мусять мешкати як безроги в кучах, до яких не доходить ні сьвітло, ні воздух сьвіжий. Не давно, що після кількарічної тяжкої праці в таких обставинах, сї люди виглядають немов кістяки. Крім сего они мусять у всім підлягати своїм панам, звичайно Еспанцям, бо непокірних жде утрата заслуженини, батіг, знущанє ся або і смерть з руки наставника. Закон бразилійский хоч не злий, є мертвою буквою, бо поліция і судиї стоять по сторони властителів плянтацій, а консулі італійські запивають ся з плянтаторами і рівнож не дбають про добро своїх краянїв. В наслідок сего Італійці в Бразилії скоро дегенерують ся і попадають в рід дурноватости, кретнізму, та вчасно умирають. Всюди на сьвіті так є, що живуча істота мусить примінитись до обставин або згинуть, а що на згаданих плянтаціях обставини для людского євтованя неможливі, тож Італійці ті мусять скоро вимерти і счезнуть в Бразилії. Так пише чоловік сьвідомий річи, що живе в Sao Paulo і бачив все на власні очі.

— **Виказ жертв.** Для Вакаційної оселі надіслали свої дари отсі Вп. Добродії (в коронах): о. Красицкий зі складки в Успенській церкві 18-24, Тов. урядн. і сьвящ. проф. Ол. Ярема з Перемишля, Тов. ім. Шевченка, О. Колянковский з Білої, проф. Ів. Левинський і др. Ст. Федак зі Львова по 10, о. Куницький з Ігровиці, К. Пашковський і І. Бачинський зі Львова по 5, Геринович зі складки на весілю в Волі цєклинській 3-22, І. Глиджук 3, Тит Заячківский, А. Сероїчковский, др. Я. Кулачковский, Ол. Борковський зі Львова по 2, др. Коцюба, С. Скоробогатий, П. Гриньовский, М. Мороз, К. Бандрівський, О. Галаят, А. Хойнацкий, Л. Лопатинський, С. Горук, О. Темницький, А. Смиканович, А. Начай, др. Саччак по 1, др. Кобринський 0 60, др. Вахнянин 0 50, І. Боберський 0 10. За се складає Виділ Товариства щєру подяку. Рівнож належить ся шира дяка Вп. Панї Софії Палехович з Краминої за приславе біле а Вп. о. Сембратовичеві за

се, що не лиш відпровадив оселянки на дво-рець, але ще обдарував їх щедро, заосмотрю-чи в харч потрібний на дорогу, та в ігри то-варискі. За се ему щире „Спаси Біг“. — *Ви-дїл Оселї.*

— **З залїзниць.** Дня 15. жовтня сего року отворено залїзницю локальну Давдлеб-Вамберг зї стациями Давдлеб, Вамберг, Слятіна-Яворніц, Рокітніц і перестанками Пе-кльо, Нім-Рибна і Петшін. Стації уладжено для загального руху, а перестанки тільки для руху особового і пакункового. Білети до їзди з перестанків видають кондуктори в поїздах а належитість за пакунки набирає ся при відборі.

— **Репертуар руского театру в Бучачи.**

Саля „Сокола“. Початок о 7½ вечером. Білети продає торговля п. Рогозинського.

В четвер 15. падолиста: на дохід „Шкіль-ної помочи“ „Запорожець за Дунаєм“, опера в 3 діях Артемовского і „Весїле при ліх-тарнях“, оперетка в 1 дії Офенбаха.

„Гандзя“ піде на послїдне представленє (18. с. м.) Опїсля театр дасть в переїзді до Стрия лише 8 вистав в Станиславові.

— **Репертуар міского театру у Львові.**

В середу: „Так, або ні“, комедия в 4 д Фр. Бернгарда і А. Годжерно.

В четвер: „Прятезь Фриц“, опера в 3. д.

Други Соколи і Сокили! Памятайте, що львівський „Сокил“ збирає жертви на будову свого дому.

Посмертні [†] оповїстки.

Осип Мончаловский, співробітник „Гали-чанина“, б. редактор „Страхопуда“, визначний діяч москвофільского табору, талановитий публіцист, упокоїв ся нинї рано о год. 7 у Льво-ві на серцеву недугу в 48. році життя. Покій-ний похоронив недавно жену, що довгі літа була тяжко хора і стратила звїр. Недуга же-ни, тяжка праця публіциста підорвала здоро-вля сего, як здавало ся, велита тілом. Умер Покійник в крайній нужді. Перед смертю, як дізнаємо ся, мав Покійник помирити ся з уніятскою церквою. Як чоловік тішив ся Покійник симпатією, як талан загальним при-знавав. Лишив по собі одинокого сина без средств до життя. Се гірка доля чи не каждо-го руского публіциста. Похорони відбудуть ся в п'ятницю. В. с. п.!

— **Петро Крайновский**, народний учитель в

Рогатині, упокоїв ся дня 8. с. м. в 40. р. жи-тя. В. с. п.!

Телеграми

з дня 14. падолиста 1906.

Відень. В повороті з Парижа приїхав ту вчєра по полудни грецький король на кілька-дєвний побут.

Відень. З Монахова донесли телеграми, що там підчас відкриття музею виконано за-мах на цїсаря Вільгельма. Та вістка виявила ся потім звичайною дєвникарскою качкою.

Борислав. В Тустановичах згорів нинї ра-но нафтовий заокп фірми Шпімана і тов. Майстер і помічник спалені, два робітники тяжко опарені.

Льондон. З Гїбральтару доносять, що атлантійска фльота дістала з Англії приказ, набрати поживи і мунїції, аби разом з фран-цускою фльотою задемонструвати на маро-канських водах.

Богдан Лепкий.

З дослїдів над Шевченковою „Наймичкою“.

(Дальше.)

Лист сей останеть ся дуже гарним свї-доцтвом благородної душі княжни, одним з доказів більше, що навіть серед найбільшого отупіння і упадку якоїсь суспільности являю-ся одиниці висшї й гарніші.

А брутальна відповідь шефа жандармів Орлова буде для нас осторогою, до якої гру-бости, до якого морального занепаду може довести чоловіка невилїничє сповнюванє во-лі сатрапи, навіть хотьби той чоловік, як Ор-лов, походив з графського роду.¹⁾

Я нарочно задержав ся довше, щоб по-казати, які сердеччі, на глибокій симпатїї за-

¹⁾ Граф Орлов писав: Листованне Ваше з Шевченком як і те, що Ви ще й перше вда-вали ся до мене з благаннем пїльги у тому рядовому, доводить, що Ви „примали вь немь участіє непреличное по его порочнымь и развратнымь свойствамь“. Дальше грозить навіть Орлов, щоб княжна не втручала ся „вь дѣла Малороссїи“, бо може придбати собі прикрї добутки. (Кониєькай Ор. сіт. Том II. сторона 90.).

зноснованї взаїмни вязали поета з княжною Варварою Рєпнїн. Додаймо до того єї зверхню, гарну появу, „єї — як пише сам Шевченко — „ум благородний, смак і ніжно — високе почутє“ — а зрозумїємо, чому поет оставив ся під єї впливом і чому на мою гадку не тільки поетать „Наймички“, але й багато дру-гих жінок в поезїях Шевченка є овїяних ча-ром княжни Варвари Рєпнїн — людини не-звичайно гарної, доброї, ніжної, чоловіколюб-ної, печаливої та спосїбної до саможертви для добра других.

І в чертах старого, чесного та благо-родного Трохима ми можемо доглядїти ся деякої схожости з князем Миколою Рєпнїним, у котрого знайшов Тарас такий гостинний приют і такий дружний прийом, як Ганна на хуроті Трохима.

(Дальше буде).

НАРОДНА ГОСТИННИЦЯ.

(Готель, реставрація і каварня — ріг ул. Свєтускої і Косцюшка у Львові).

Приїхали дня 13. падолиста: Юлій Ту-чапский з Тростянця, о. Олександр Голїна-тий з Шельвак, о. Григорій Паньчишин з Го-логір, Василь Покотило з Сокаля, о. О. Ра-дзикевич з Запкова.

— Скарбник львівского „Сокола“ має на про-даж білети до фризьера по низьких цїнах. Провїзья з білетів призначена на дохід „Со-кола“.



Colosseum

в пасажи Германів

при ул. Соняшній у Львові.

Нова сензаційна програма.

від 1. до 15. падолиста 1906.

Щоденно о 8. год. вечер представленє В недїлі і свята 2 представленя о 4. год. по пол. і о 8. год. вечером. Що п'ятницї High-Life представленє. Білети вчаснійше можна на-бути в конторі Пльона при ул. Кароля Лю-двика ч. 9.



Скорогляд промислово торговельний королївства Галичини

виданий Лігою Помочи промислової у Львові

є першим повним образом нашого життя промислового і торговельного.

Необходимо потрібний для кожного хлїбороба, купця, ремїсника, фабриканта, для урядів парохїаль-них, громадских, для шкіл і т. д.

Містить в собі ради, вказівки, де має ся шукати помочи для виконуваня промислу, торговлі і т. д.

Коштує в трєвалїй гарній оправі тільки 5 корон.

Набувати **Скорогляд** можна в книгарнях, на почтах, в Товариствах Помочи промислової і в Бюрі Ліги Помочи промислової (Львів, ул. Словацкого 18.).